

UK Health
Security
Agency

NHS

Daabobo ara re tako
**kooli ati aarun
inu eje**

Pe lu abere ajesara MenACWY

immunisation
the safest way to protect your health

Kòkòrò Ààrùn Kọọlí

Aarun Meningococcal ko wọpọ sugbọn o le o si nilo itọju ile-iwosan ni kiakia. O le yọri si igbe-aye ailagbara bii ara gige, aigbọran, ọpọlọ bibajẹ ati oju apa. Kokoro aarun meningococcal lo ma nfa eyiti o pin si orisirisi ipin. Eyiti o wopọ julọ ni A, B, C, W and Y. Awọn ikoko, ọmọde, agunbanirọ ati ọdọ ni ewu nla ti kokoro aarun meningococcal.

Kokoro aarun meningococcal le fa kọọli (wiwu itẹnu ọpọlọ) ati kokoroinu eḡe (nigbati kokoro aarun ba wọ inu eḡe lati fa majele eḡe). Awọn aarun mejeeji le gidigidi wọn si le pani, paapajulọ bi wọn ko ba tete mọ.

Awọn aarun kọọli ati septicaemia le wu sepsis jade. Sepsis jẹ eesi ajẹsara si eyikeyi aranmọ to le ti o si le pani o si le yọri si ẹya ara bibajẹ, ikuna ẹya ara ati iku.

Kini idi ti mo fi nilo abẹ̀rẹ́ ajẹsara?

Awọn agunbanirọ to ti dagba ati awọn ọdọ wa ni ewu giga lati ni kokoro aarun meningococcal, nitorinaa o nilo lati gba abẹ̀rẹ́ ajẹsara nibayii lati daabobo ara rẹ. Eyi jẹ abẹ̀rẹ́ ajẹsara o laabo to si munadoko eyiti o jẹ ara eto agbekalẹ agunbanirọ lati 2015. O ma ndin ewu awọn eniyan yooku to wa layika rẹ ku lati ni aarun naa. O ti le gba abẹ̀rẹ́ ajẹsara MenC gẹgẹbi ọmọ ati ikoko sugbọn koni daabobo ọ tako awọn ẹgbẹ meningococcal yooku.

Abẹ̀rẹ́ ajẹsara MenACWY yoo ẹ imugberu aabo rẹ tako MenC yoo si daabobo ọ ako ẹgbẹ meningococcal mẹta yooku (A, W ati Y). Abẹ̀rẹ́ ajẹsara yii yoo daabobo ọ tako gbogbo irufẹ aarun meningococcal, bii MenB, yoo si tun ẹ pataki lati mọ awọn aami ati aami aarun.

Njẹ mo nilo lati gba abẹ̀rẹ́ ajẹsara MenACWY?

Rara, sugbọn ọna to dara julọ lati daabobo ara rẹ ni ki o gba abẹ̀rẹ́ ajẹsara MenACWY. Iwọ, tabi obi/ alagbatọ rẹ, nilo lati faramọ gbigba abẹ̀rẹ́ ajẹsara naa. A o ma saba fun ọ ni abẹ̀rẹ́ ajẹsara ni ile-ẹkọ ni saa ọdun 9 nigbati o ba pe ọmọ ọdun 13 si 14. Ma ẹ iyọnu bi o ba ti padanu abẹ̀rẹ́ ajẹsara rẹ, o yege lati gba abẹ̀rẹ́ ajẹsara MenACWY ọfẹẹ lai ile-ẹkọ nọọsi tabi ikọ gbigba abẹ̀rẹ́ ajẹsara ti ile-ẹkọ bi o ba si wa ni ile-ẹkọ abi l'ọdọ GP rẹ, titi o jọ ibi 25 rẹ. Awọn abẹ̀rẹ́ ajẹsara MenACWY 3 lowa, a npe wọn ni MenQuadfi, Nimenrix ati MenVevo, o le ka awọn iwe pelebe lwifun Alaisan nibi:

MenQuadfi: www.medicines.org.uk/emc/product/12818/pil

Nimenrix: www.medicines.org.uk/emc/product/4118/pil

MenVevo: www.medicines.org.uk/emc/product/2939/pil

Njẹ abẹ̀rẹ́ ajẹsara ma npani lara?

Kosi ẹniti o fẹran abẹ̀rẹ́, sùgbọ́n o yara kiakia. Àwọn abẹ̀rẹ́ ti alo keere o si yẹ ki o ni imọlara inira kekere. Bi ẹru ba nba ọ díẹ nipa gbigba abẹ̀rẹ́, sọ fu nọ̀sì tabi dokita sáájú ki o to gbaa.

Daabobo ara rẹ tako kọọli ati kokoro inu eḡe

Awọn aami ati aami aarun

Tẹlẹtẹlẹ aarun meningococcal le dabi iru ọfinkin to buru gidigidi. Sugbọn ẹniti o ba ranmọ yoo saaba ẹ aisan gidigidi laarin wakati perete. Itoju ni kiakia le daabobo ẹmi rẹ nitorinaa o ẹ koko lati mọ awọn koko aami ati aami aarun kọọkan.

Ori fifọ lile .....

Ọrun gigan .....

Igbona giga .....

Giri/Idurosinsin .....

Itoogbe tabi inira lati ji .....

Iporuru ati/tabi ara hihun .....

Ọwọ ati Ẹṣẹ tutu .....

Mọ nipa awọn aami aarun to wọ

Ọkan abi ọpọ awọn aami aarun wọnyi le waye wọn si le s'afihan lónakóna ti yoo si dapọ mọ awọn aisan mejeeji. O ẹ pataki lati wa imọran iṣegun ni kiakia bi iwọ tabi ọrẹ kan ba ni aami aarun ifoya tabi ipo kan to nburu gidigidi.

Ìtọ́sọ̀nà kan sí abẹ̀rẹ́ àjẹsára MenACWY

O ẹ̀ pataki lati mọ awọ̀n aami ati aami aarun kọ̀lì ati kokoro inu ẹ̀jẹ koda ti o ba ti gba abẹ̀rẹ́ ajẹsara niwọ̀nbi ọ̀pọ̀ idi to nfa awọ̀n ipo yii lo wa.

Ikorira awọ̀n ina to mọ̀lẹ

Mimi lokeloke

Eebi/Igbẹ̀ gbuuru

n aami ati aami
wọ̀pọ̀ wọ̀nyi

Inu kikan

Awọ̀ ara pipọ̀n

Ara sisu/ara bibo*

Inira orikerike tabi isan

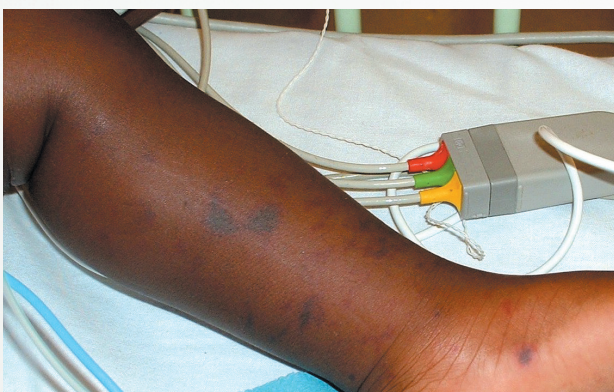
Oi le ri awọ̀n aami ati aami aarun kọ̀lì ati kokoro inu ẹ̀jẹ pẹ̀lu awọ̀n aworan ati fidio ni www.meningitis.org ati www.meningitisnow.org

*wo 'Şe ayẹ̀wo gilasi' lẹ̀yin iwe

'Ṣe Ayẹwo gilasi'

Ẹnikan pẹlu kokoro inu eḣe le ni àbàwôn kọọkan tabi ara susu nla pẹlu iba. Tobaya lori ara susu yori si ara bibo pipon ti kii parẹ labẹ ikimọlẹ. O le ṣe ayẹwo kan fun eyi nipa titẹ ẹgbẹ ife omi kan si oju ara susu naa. Bi o ba ni iba ati ara susu, ti ara susu naa kosi parẹ labẹ akimọlẹ, beere fun iranlọwọ iṣegun ni kiakia nipa pipe 999 tabi wa ẹnikan ti yoo gbe ọ lẹ si ile-iwosan pajawiri to sunmọ ọ julọ. Maṣe duro de ara susu. O le ḣe aami pipe kan tabi ki o ma jade rara. Bi ẹnikan ba ṣe aisan ti o si n buru beere fun itọju iṣegun kiakia.

Lori awọ to dudu, yẹ inu ipenpeju tabi oke ẹnu wo nibiti oju rẹ ti le han kedere sii.

Njẹ́ àwọn ìdíjù kankan wà?

Ó wọpọ láti ní ojú wúwú, pípọ̀n tàbí rírọ̀ níbití o ti gba abẹ̀rẹ́. O le ni ori fifọ bakanna tabi ẹ̀ aisan diẹ̀ sugbọ̀n awọ̀n aami aarun wọ̀nyi gbọ̀dọ̀ parẹ̀ lẹ̀yin ojo kan tabi mejì. Bi o ba ni ifoya nipa awọ̀n aami aarun kankan beere fun imọ̀ran iṣegun nipasẹ̀ NHS111 tabi GP rẹ̀ bi o ẹ̀ ma nẹ̀.

Bí o bá ní ìrírí èyíkèyí àwọn ìdíjù sí abẹ́rẹ́ àjẹsára náà tí o furasi, O le jábọ̀ èyí lórí ojú-ewé káádì Yellow (Yellow Card) tàbí nípa pípe 0800 731 6789 (agogo 9 òwúrò si 5 iròlẹ́ Ojọ́ Ajé sí Ètì) tàbí nípa gbígba ápùù Yellow Card sílẹ̀ sórí ẹ̀rọ.

Fun kọ̀lì, awọn onitọ̀rẹ́-anu wọ̀nyi npese iwifun, imọ̀ran ati iranlọ̀wọ̀:

Ajọ́ Iwadii Kọ̀lì,

opo ipe ọ̀fẹ́ẹ́ 080 8800 3344 –

Ojọ́ Aje si Ojọ́ Ètì, Agogo 9 owurọ́ si 5 irọ̀lẹ́

Kọ̀lì Nisisinyi, opo ipe ọ̀fẹ́ẹ́

0808 80 10 388 – Ojọ́ Aje si Ojọ́ Bọ́ Agogo

9 owurọ́ si 4 irọ̀lẹ́ ati Ojọ́ Ètì Agogo 9 owurọ́ si

1 irọ̀lẹ́

Bi o ba ni ibeere kan tabi fẹ́ iwifun siwaju sii, ba dokita, ile-ẹ̀kọ́ tabi nọ̀ọ̀si rẹ́ sọ̀rọ́ ni ile abẹ́ dokita rẹ́.

Ìwé pélébẹ́ yíí ni a ti pèsè láti ọ̀wọ́ Àjọ́ Àbò̀ Ìlera UK (UK Health Security Agency).

© Crown copyright 2024

1P 100K AUG 2023 (APS). Product code: YPMACWY1Y0 Yoruba.

UK Health Security Agency gateway number: 2024071.

O le bèèrè fún tàbí gba iwé pélébẹ́ náà sórí ẹ̀rọ rẹ́ láti:

www.healthpublications.gov.uk, nípa pípe: 0300 123 1002 (Agogo 8 owurọ́ si 6 irọ̀lẹ́, Ojọ́ aje si Ètì). Àwọn ẹ̀dà iwé pélébẹ́ yíí ní èdè Gẹ̀ẹ̀si wà ní àrọ̀wọ̀tọ́ láti bèèrè fún.